

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1940.

Första kammaren.

Nr 8.

Lördagen den 28 september.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 30, med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.; samt

nr 36, angående anvisande av medel till åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle.

Herr **andre vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Jag får hemställa, att kammaren för sin del måtte besluta, att tredje särskilda utskottet skall behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 30, med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m., samt andra särskilda utskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 36, angående anvisande av medel till åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle. Vartdera utskottet torde få behandla jämväl de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i respektive ämnen eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor.

Tillika hemställer jag, att andra kammaren måtte inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Vad herr andre vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med åberopande av närslutna läkareintyg får jag härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden från och med den 26 innevarande september månad till och med den 19 nästkommande oktober månad.

Stockholm den 25 september 1940.

Sam Larsson.

Generaldirektör *Sam Larsson* är på grund av konvalescens efter akut luft-rörsaffektion oförmögen deltaga i riksdagsarbetet under tiden 26 september—19 oktober 1940.

Alf Westergren,
med. dr.

Den begärda ledigheten beviljades.

Anmälades och godkändes tredje särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 30, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig.

Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 71, utvisande att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut att andra särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts propositioner nr 32, angående anvisande av medel för uppförande av en mejerianläggning å Ljusnedals bruksegendom, och nr 33, angående försäljning av ett område av kronoegendomen Hjära nr 1 i Malmöhus län, m. m.

Berörda kungl. propositioner, som härefter föredrogos var för sig, hänvisades till andra särskilda utskottet.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 30 och 36 blevo desamma på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades

första särskilda utskottets utlåtande nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskatte-lagen den 28 september 1928 (nr 370);

andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medgivande för Stockholms stad att vidtaga vissa åtgärder för reglering av Mälaren m. m.; och

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statligt stöd åt segelflygningen; samt

tredje särskilda utskottets utlåtande och memorial:

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om inställande år 1940 av mönstring, som avses i § 32 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443); och

nr 9, angående ersättning åt av utskottet anlitat biträde.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 37, angående särskild portoavgift för debetsedelsförsändelser.

Ordet lämnades på begäran till herr **andre vice talmannen**, som anförde: Herr talman! Jag får hemställa, att kammaren för sin del måtte besluta, att första särskilda utskottet skall behandla Kungl. Maj:ts nu avlämnade proposition nr 37, angående särskild portoavgift för debetsedelsförsändelser, ävensom de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor.

Tillika hemställer jag, att andra kammaren måtte inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 37.

Herr **Lindhagen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Jag skall be att få framställa följande interpellation. *Interpellation ang. påskyndat införande av högertrafik.*

I anledning av min motion nr 217 i första kammaren vid 1939 års lagtima riksdag beslöt riksdagen hos regeringen begära förslag till införande av högerriktad trafik på landets vägar. Sverige borde i eget och den internationella ordningens intresse ej inom Europa stå till sist reaktionärt ensamt kvar med sin gamla vänsterriktning av trafiken. Detta var riksdagens mening.

För ärendets utredning tillsatte regeringen en kommitté med landshövdingen i Jämtlands län som ordförande. Enligt pressuttalanden lär betänkandet snart vara att vänta sannolikt med ett tillmötesgående av riksdagens önskan.

Den nu sammanträdande urtima riksdagen har inkallats med anledning av det vanskliga läge, vari landet råkat i följd av det stora kriget. Riksdagen har, såvitt på regeringens direktiv ankommit, anförtrotts delaktighet i två huvuduppgifter: stärkning av det militära försvaret och nödåtgärder för avhjälpande av den arbetslöshet, som vållats och kommer att ytterligare vållas av kriget.

Av eget initiativ och infordrande av förslag från orterna har regeringen sökt förteckna lämpliga utvägar för ett skyndsamt ingripande i arbetslöshetsfrågan. Det bör väl vara uppenbart, att ett omedelbart genomförande av högerriktad trafik på landets vägar ej får saknas i nämnda registrering. Därmed anvisas dessutom i ett slag en ingalunda föraktlig arbetsförtjänst i alla landsdelar.

Må vi tillika erinra oss den glädje, med vilken Norge och Danmark hälsade riksdagens förenämnda beslut, två brodersfolk till oss med uråldrig kultur, väl förtjänta av fred, frihet och annan samorganisation främst med Sverige. Även Finland uttalade sin belåtenhet.

Jag har förvissat mig om, att sammanslutningar, som uttalat sig för nämnda rationalisering av landets motortrafik på vägarna, med tillfredsställelse hälsa även en interpellation i riksdagen för påskyndande av Sveriges anslutning till den i det övriga Europa fränsett England gällande ordningen i förenämnda avseende.

Av dessa skäl hemställes om kammarens tillstånd att få till social- och kommunikationsministrarna framställa följande frågor:

1:o. Kan det förväntas från regeringen ett påskyndande snarast möjligt av ett förslag om omedelbart införande till sist även i Sverige av enkelriktad högertrafik på landets vägar såsom ett fjät bland andra mot en internationell rättsordning?

2:o. Håller ej regeringen före, att denna reform såsom tillika i sin mån ett bidrag till avhjälpande av den i följd av kriget alltmera hotande arbetslösheten i landet bör helst föreläggas redan 1940 års urtima riksdag, som sammankallats icke minst för ett sådant ändamål?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.11 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 1 oktober.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 35, angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter.

Herr **Björkman, Gustaf Adolf** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Jag får hemställa, att kammaren för sin del måtte besluta, att andra särskilda utskottet skall behandla Kungl. Maj:ts nu avlämnade proposition nr 35, angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter, ävensom de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor.

Tillika hemställer jag, att andra kammaren måtte inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Ett protokollsutdrag i ämnet justerades och avsändes till andra kammaren.

Justerades protokollen för den 24 och den 25 nästlidne september.

Upplästes tre från andra kammaren ankomna protokollsutdrag, nr 76—78, utvisande att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut att tredje särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 30, med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m., m. m., att andra särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 36, angående anvisande av medel till åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle, m. m. samt att första särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 37, angående särskild portoavgift för debetsedelsförsändelser, m. m.

Vid sedermera skedd föredragning av berörda kungl. propositioner hänvisades desamma, nr 30 till tredje särskilda utskottet, nr 36 till andra särskilda utskottet och nr 37 till första särskilda utskottet.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran första särskilda utskottets utlåtande nr 4, andra särskilda utskottets utlåtanden nr 28 och 29 samt tredje särskilda utskottets utlåtande nr 8.

Vid föredragning av tredje särskilda utskottets memorial nr 9, angående ersättning åt av utskottet anlitat biträde, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 35 blev densamma på begäran bordlagd.

Justerades ytterligare protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.08 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
